

דְּבָרֵי יִשְׂרָאֵל

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ לְעֵינֵי הַעֲזָאן

ערוך ע"י ישראל שלום דבורץ
בהוצאת מכון דברי יושר

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ לְעֵינֵי הַעֲזָאן פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ לְעֵינֵי הַעֲזָאן (405)

כִּי הָיָה בְּשָׁבָט לְוִי

תַּמְצִית עֵינֵי הַפְּרָשָׁה בְּשֵׁלּוֹב פְּרוּשִׁים וְדְרוּשִׁים

ילדים יקרים וחביבים!

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ פּוֹתַחַת אֶת חַמֵּשׁ הַפְּקוּדִים אוֹ בְּשֵׁמוֹ הַמְּפָרָסִם יוֹתֵר - סֵפֶר בַּמִּדְבָּר.

בַּפְּרָשָׁה נִקְרָא עַל הַצּוּוֵי לַפְּקֹד וּלְסַפֵּר אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהוֹדִיעַ כְּמָה חֲבִיבִים הֵם לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּמִנְיָן זֶה סִיעוּ בְיַדֵי מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן גַּם נְשִׂאֵי הַשְּׁבָטִים אִישׁ אִישׁ עַל שְׁבָטוֹ.

בַּמִּדְבָּר מְסַפֵּר כִּיצַד הִתְנַהֵל הַמְּפָקֵד: כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל עָבַר לִפְנֵי מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְהִזְכִּיר אֶת שְׁמוֹ לִפְנֵיהֶם, וְהֵם בִּקְשׁוּ רַחֲמִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבִרְכוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

בְּמִנְיָן זֶה שָׁעָלָה לְמִסְפַּר שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים חֲמֵשׁ מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים, נִמְנוּ רַק בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִגִּיל עֶשְׂרִים שָׁנָה וְעַד בְּנֵי שְׁשִׁים וְלֹא שְׁבַט לְוִי שֶׁנִּמְנוּ בְּנִפְרָד.

נִקְרָא בַּפְּרָשָׁה עַל הַיְעוּד שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲד אֶת בְּנֵי לְוִי לְעִבּוֹד אֶת עֲבוֹדַת הַמִּשְׁכָּן וְכִלְיוֹ וְלַעֲמֹד עַל מִשְׁמַרְתֵּי הַקְּדֹשׁ.

נִתְבַּוְּנוּ בְּמַעֲלֵתֶם הַגְּדוּלָה וְהַעֲצוּמָה שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּאֲשֶׁר נִקְרָא בַּפְּרָשָׁה עַל הַחֲלוּקָה שֶׁל הַשְּׁבָטִים לְאַרְבַּעַת מַחֲנוֹת וּדְגָלִים וְצוּרַת חֲנִינְתֶם מְסַבֵּיב לְמִשְׁכָּן חֲלוּקָה הַמְקַבֵּלָה לְאַרְבַּעַת מַחֲנוֹת הַמְּלֹאכִים הַסּוֹבְבִים בְּשָׂמִים אֶת מְקוֹם הַשְּׂכִינָה, וְאַף כָּאֵן בְּעוֹלָם הִזָּה מְקִיף מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל אֶת

מַחֲנֵה לְוִיָּה וּמַחֲנֵה שְׂכִינָה - מְקוֹם הַמִּשְׁכָּן.

מֵתוּךְ דְּבָרֵי הַתּוֹרָה נִרְאָה אֶת מַעֲלָתוֹ שֶׁל הַמְּלַמֵּד אֶת בְּנֵי חֲבָרוֹ תּוֹרָה, שֶׁהוּא נֶחְשָׁב כְּאֵלּוֹ הוּא יֵלְדוּ, וְאִפִּילוֹ אִם אָבִי הַתְּלָמִיד גְּדוֹל כְּאַהֲרֹן הַכֹּהֵן הַגְּדוֹל, אָבֵל בְּנָיו שֶׁלְּמָדוּ תּוֹרָה מִפִּי מֹשֶׁה נִקְרָאוּ תוֹלְדוֹתָיו שֶׁל מֹשֶׁה.

בְּהִיּוֹת שְׁבַט לְוִי הַשְּׁבַט הַנִּבְחָר לְשֵׁרֵת אֶת הַשֵּׁם לְכֹן נִצְטוּוּ לַפְּקֹד אֶת בְּנֵי לְוִי בְּנִפְרָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁבַט זֶה נִמְנָה מִגִּיל חֲדָשׁ יָמִים, וְנִסַּ גְּדוֹל הָיָה בְּמִנְיָן זֶה, מֹשֶׁה הָיָה עוֹמֵד עַל פֶּתַח הָאֵהָל וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֹמֵר לוֹ בְּאֵהָל זֶה יֵשׁ אַרְבַּעַת תֵּינֻקוֹת, וְכֵן בְּכָל אֵהָל וְאֵהָל הָיָה מֹשֶׁה עוֹמֵד בַּפֶּתַח וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֹמֵר לוֹ כְּמָה תֵּינֻקוֹת בְּאֵהָל זֶה.

לְאַחַר שֶׁנִּמְנוּ הַלְוִיִּים, צָנָה הַשֵּׁם לְמִנּוֹת אֶת כָּל הַבְּכוֹרוֹת הַזְּכָרִים שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֶּן חֲדָשׁ וְנִמְעָלָה, וּלְפָדוֹת אוֹתָם אוֹ כִּנְגַד הַלְוִיִּים אוֹ בַּחֲמִשָּׁה סְלָעִים.

בְּסוֹף הַפְּרָשָׁה, הַתּוֹרָה מְצַנֵּה וּמְפָרְטֵת אֶת עֲבוֹדַת בְּנֵי קֵהֶת בְּאֵהָל מוֹעֵד, שְׁעֲלִיהֶם הָיָה מוּטָל לְשֵׁאת אֶת הָאָרוֹן וְהַשְּׁלַחַן הַמִּנּוֹרָה וְהַמִּזְבְּחוֹת, וְזָכוּ שָׁאֵת עֲבוֹדַתָּם הֵם נִשְׂאוּ בְּעֲצָמָם בְּכַתְּפֵיהֶם, אֲךָ בְּסוֹפוֹ שֶׁל דְּבָר לֹא הֵם נִשְׂאוּ אֶת הָאָרוֹן אֶלָּא הָאָרוֹן נִשְׂא אוֹתָם וְהֵם הָיוּ אֲךָ נִרְאִים כְּאֵלּוֹ הֵם

נוֹשְׂאִים אוֹתוֹ.

מִכִּיּוֹן שֶׁבְּמִשְׁאֵל בְּנֵי קֵהֶת הָיָה אֶת אָרוֹן הַעֲדוּת, מִזְהִירָה הַתּוֹרָה בְּאַזְהָרָה מִיַּחְדָּת אֶת הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּים שִׁישְׁמְרוּ שְׂמִירָה מִיַּחְדָּת בַּעַת שְׂמוֹצִיאִים אֶת הָאָרוֹן מִמְּקוֹמוֹ בְּקֹדֶשׁ הַקְּדָשִׁים לְמַסַּע הַמַּחֲנוֹת.

חַז"ל אוֹמְרִים שְׂמֵי שְׂרוּצָה לְקִנּוֹת אֶת הַתּוֹרָה בְּקִנְיָן אֲמַתִּי צָרִיךְ לְשִׁים אֶת עֲצָמוֹ כַּמִּדְבָּר, לוֹתֵר עַל כָּל הַבְּלִי תַעֲנוּגוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה, וְלִשְׂאֵף רַק אֶל הַתַּעֲנוּג הָאֲמַתִּי וְהַנְּצִיחִי לְמוֹד הַתּוֹרָה.

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ רוֹמְזֵת אֶת עֵינָן הַמִּדְבָּר, וְזֶה רַק רִמְזָ אֶחָד מֵהַרְמְזִים הַמְקַשְּׂרִים אֶת הַשְּׁבָט לְמַעֲלוֹת הַקִּנְיָן וְלְמוֹד הַתּוֹרָה, נִזְכִּיר רִמְזָ נוֹסֵף שֵׁישׁ בַּפְּרָשָׁתָנוּ הַרוֹמְזָ לְמָה שֶׁזוֹכָה מִי שְׁלוּמֵד אֶת הַתּוֹרָה, בְּסוֹף הַפְּרָשָׁה נִקְרָא עַל הַלְוִיִּים נוֹשְׂאֵי הָאָרוֹן, אָרוֹן הַעֲדוּת הוּא כִּנְגַד הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב קוֹדֵם, לֹא הַלְוִיִּים נִשְׂאוּ אֶת הָאָרוֹן, אֶלָּא הָאָרוֹן נִשְׂא אוֹתָם, כֵּן הַלּוֹמֵד תּוֹרָה וְקוֹנֵה אֶת קִנְיָנָהּ זוֹכֵה שֶׁהַתּוֹרָה מְרוֹמְמַת אוֹתוֹ וּמַגְדִּילָתוֹ.

בְּסִיּוּם הַדְּבָרִים נִזְכִּיר כִּי בְּמְקוֹם הַהַפְּטָרָה הַרְגִּילָה הַנִּקְרָאת אַחֲרֵי פְּרֻשַׁת בַּמִּדְבָּר, נִקְרָא הַשְּׁבָט אֶת הַהַפְּטָרָה הַנִּקְרָאת "מַחֵר חֲדָשׁ", זֹאת כִּדִּי לְהִזְכִּיר כִּי רֹאשׁ חֲדָשׁ סִיּוֹן יַחֲוֹל בְּיוֹם רִאשׁוֹן הַסְּמוּךְ לַשְּׁבָט.

שְׁבַט שְׁלוֹ' וְחֲדָשׁ טוֹב וּמְבָרֵךְ!

רק תורה אֵצְנָא וּמְצַדָּא!

[רק התורה אֵצְנָא וּמְצַדָּא]

לדורי דורות הצטוו הלויים להיות השומרים סביב למשכן ה', בתחלה זה היה במדבר, ואחר כך כשנכנסו לארץ ישראל ונבנה בית הבחירה, המשיך תפקידם של שבט לוי להיות שומרי משמרת ה'.

שבט לוי, לא היו צריכים לשמור שלא יכנסו פולשים אל המשכן, לא היתה זו שמירה במשגים הדלים שלנו, היכל ה' לא צריך שמירה, להפך, המשכן הגן על כל סביבתו, על כל העולם, הוא הגן על עם ישראל, עד כדי כך שאם היה מתקרב עקרב ליהודי, היה יוצא זיק אש מבית קדש הקדשים והיה שורף את העקרב שלא זיק את היהודי.

אם כן, על מי הם שמרו? התשובה היא: על עם ישראל שלא יזק ולא יפגע! איך? על ידי שהם למדו תורה. הנצי"ב מואלוזין אומר שכתב אז במדבר, כשכלם היו בני דור דעה ועסקו בתורה, היה ל שבט לוי תפקיד מיוחד, להסיר מהם כל על שבעולם ולטויל על עצמם על של מלך, לשמור משמרתו, ומהי המשמרת? לעסק בתורה.

כן, כל דור המדבר עסק בתורה, אבל בני לוי עסקו בתורה מתוך הצווי של שומרי משמרת ה'.

על ידי למוד התורה של שבט לוי, היתה שמירה על כל ישראל, התורה שלהם, היא זו שהגנה על כולם, זה התפקיד שלהם וזו החובה שלהם, עם כל האחריות הפרוכה בכך. ושמירה זו המשוכה גם כשנכנסו לארץ ישראל, שבט לוי ממשיך עם המצוה המטלת עליו, ומגנים בני השבט על כולם, על ידי למוד התורה.

וכשבצעונות חרב בית המקדש, האם תם תפקידו של שבט לוי? ודאי וודאי שלא, לא די שלא תם, אלא אנוחנו צריכים את השמירה הזו יותר ויותר, שהרי כאשר היו המשכן ובית המקדש, היו אלו יחד עם תורת הלויים מגנים עלינו, וכעת כאשר חסרנו זאת, צריכים הלויים להוסיף בשמירתם כנגד מה שחסרנו בחרבן.

מי הוא היום ה"שבט לוי" שמגן על עם ישראל? עונה על כך הרמב"ם בפסק הלכה בסוף הלכות שמיעה ויובל, שכל אחד יכול להיות "שבט לוי", גם אם

משבט יהודה או בנימן או כל שבט אחר.

הרמב"ם כותב שפדי להיות "לוי", צריך להיות עובד ה' לגמרי, ולהסיר מעצמו כל על אחר.

רק לשבת וללמד תורה ולקיים את מצוות ה', רק זה ולא שום דבר אחר. אז מי הם שבט לוי היום? מי שיושב ולומד תורה באמת ובתמים.

ותלמידי חכמים אלו שיושבים ועוסקים בתורה, מועילים לעולם את התועלת האמתית, הם השומרים על עם ישראל, הם המגינים על כל ישראל בכל מקום שהם, רק הם, ולא אף אחד אחר, לא רופאים ולא "מומחי רפואה", לא סגרים ולא שוטרים ופקחים וכאלו שרחמנא ליצלן מזעיקים אותם כדי "להציל" ממגפות, רק לומדי התורה!

דבר זה הוא כל כך פשוט וברור, אבל תמיד נדאי להתחזק בזה, ומעל לכל לשאף שאיפה אמתית ולומר ולקוות - גם אני רוצה להיות "לוי", גם אני רוצה להיות בעל הזכות הגדולה הזו, להחזיק את העולם, לשמור על כולם.

בספר 'בדרך עץ החיים' על תולדותיו של רבנו בעל ה'אבן האזל', רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, מספר שפעם הוא השתתף בכנוס רבנים, ובין השאר היו שם רבה של סלבודקה שהיה תלמיד חכם מפלג בתורה ויראת שמים - רבי משה דנישבסקי, ורבי חיים לייב מישקובסקי שאף הוא היה ידוע ומפורסם כלמדן מפלג וצדיק.

בעת אחת ההפסקות באסיפת הרבנים, ישב רבי איסר זלמן בחדרו של רבי משה דנישבסקי והדלת היתה פתוחה למסדרון.

באותה העת התהלך רבי חיים לייב מישקובסקי הלוך ושב בפרוודור כשהוא שקוע בלמוד.

בכל פעם שהיה רבי חיים לייב עובר ליד פתח החדר שבו ישבו הרבנים, היה רבי משה קם מכסאו ועומד מלא קומתו לכבודו של רבי חיים לייב.

משהבחין רבי משה במבטי התמיהה של רבי איסר זלמן למעשיו, פנה אליו ואמר לו: רואה אנכי שהנך תמה על הנהגתי זאת, אם כן, אספר לך מי הוא רבי חיים לייב:

בעירה אישיוק היה כולל, בכלל זה למד רבי חיים לייב.

באותם ימים היתה, רחמנא ליצלן, מגפה נוראה בכל האזור, שהפילה חללים רבים, בכל האזור היא פגעה, חוץ מעירה אחת: אישיוק, שם לא נפגע איש.

רבה של אישיוק באותם ימים היה רבי אברהם שמואל מחבר הספר "עמודי אש".

באחד הימים אמר רבי אברהם שמואל לאחד מלומדי הכולל, רבי מנחם קרקובסקי שהיה תלמיד חכם עצום, "יודע הנך מפני מה לא פוגעת המגפה בעירתנו אישיוק? האברך הזה, רבי חיים לייב שלומד כל יום במשך רוב שעות היום בעמידה - הוא זה אשר עוצר את המגפה ומונע בעדה מלחדר לגבולנו".

המשיך רבי משה דנישבסקי לספר לרבי איסר זלמן כיצד ראו עין בעין את גדל שמירתו של רבי חיים לייב על יושבי העירה בזכות התורה שעסק בה. חמיו של רבי חיים לייב, היה גר בעיר לידא שהיתה רחוקה מאזור המגפה, כששמע חמיו שיש מגפה באזור אישיוק, בקש מחתנו רבי חיים לייב שיחזר ללידא, נעתר רבי חיים לייב לבקשת חמיו ונסע ללידא.

מיד איך שהוא יצא מאישיוק, החלה המגפה לפגוע גם בתושבי עירה זו!

כאשר היה רבי איסר זלמן מספר את הספור, היה מתרגש מאד ועיניו זלגו דמעות.

הנה לנו עדות אמת, חזוק לדבר, ההגנה האמתית, השמירה היחידה, היא לומדי התורה.

לא רופאים, לא "ממחים ממשרדים", ולא שאר ארחי פרחי שלפתע מגלים "אחריות" לחיי אדם, מצילים ממחלות, רק לומדי התורה, לא סתם ללמד, אלא לעזב הכל! ורק ללמד וללמד וללמד, ולדעת שהאחריות המטלת על הלומד היא עצומה, ושכרה אף הוא לאין ערך, כי כל המציל נפש אחת מישראל, כאלו קים עולם מלא, על אחת כמה וכמה כשהוא מציל עולם מלא!